

Language and Culture Archives

A vocabulary of the Nepali language

Maria Hari, editor

© 1971 Centre for Nepal and Asian Studies (CNAS) & SIL International

License

This document is part of the SIL International Language and Culture Archives. It is shared 'as is' in order to make the content available under a Creative Commons license:

Attribution-NonCommercial-ShareAlike

(http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

More resources are available at: www.sil.org/resources/language-culture-archives.

A VOCABULARY OF THE NEFALI LANGUAGE

Maria Hari, Editor

Summer Institute of Linguistics Institute of Nepal Studies Tribhuvan University Kirtipur June 1971

स्कलय शब्दतौ तुनी (स्वेडेस)

१. म	मा निस	क्पाल
२. त	व्यक्ति	३६.कान
तिमी	१६.माल्	४० .जांसा
तपार्ह	२०.वरी	४१.नाक
३. हामी	२१.कुकू र	४२ . मु स
धामीह रू	२२ .जुम्रा	४३ दात
४. यौ	₹₹.₹₹	४४ , जिम्रो
५. त्यी	२४.बिउ	४५ .नङ्०
६.की	२५.पात	४ ६ .सु ट्रा
७. वे	२६.जरी	गोडा
८, व	२७ .वीकृत	१७ . चुही
६. सब	२⊏ .हाला	४८ .हात
जमी	२६.मासु	४६., पट
१०. घेर	३०. सत	५० .घाटी
११.स्त	३१.हाड	गला
१२ .दुइ	३२ .बोसी	प्र.आहमाईको छाती
१३ .दूलो	३३ .দুগ্ত	(दुध, स्तन)
१४.हामी	अन्डा	५२ . मुद्ध
१५ ,सानो	३४ . सिङ्०	हृदय
१६ं.स्वास्ती	३५.पुच्छर	५३ .क्लेजी
मा न्हें	३६.प्वांस	५४ . पिउनु
१७ .ली में	३७ .केश	দি ওক্
मान्ध्	क्पाल	पूप्.लानु
१६.मान्छ्	३८ .टाउको	<u>सान्छ</u>

५६.टो क्नु	पल्टन्ह्	८२ .आगो	६६ .बुल्ही
ट ो क इ	^{६प} .वस्नु	५३.सरानी	१०० नाउ
५७ .हेर्नु	बस्छ	८४ बल्नु	- , । · · नाम
े हैं हैं	६६.उ मिनु	ৰন্ত্	,,,
^{पूट} .सुन्नु	उभिन्छ	न्य बाटौ	
सुन्छ	७० . दिनु	गौरटो	
५६.जान्तु	दिन्छ्	८६.पहाड	
जान्दक्	७१.मन्तु	पर्वत	
६० .पुत्नु	भन्छ	म् ७ .रातो	
सुत्छ	७२ .पूर्य	दद .ह ियो	
६१.मर्नु	धाम	८. पहेला	
मर्छ	७३ .चन्द्रमा	६० .सेतो	
६२ .मार्नु	जून	६१.काली	·
मार्छ	७४ .तारा	६२ . रात	
६३ .पौडनु	७५.पानी	६३ .ताती	
पौडन्छ	७६.पानी	६४ . चिसौ	
६४ .उड्नु	फ री	६५.भरिस्को	
ব ভ্ ছ	છ७ .हुग	भरी	
६५ . हिंड्नु	७८ .बालुवा	६६ं .नया	
হিত্ত	७६.पृथिवी	६७.राम्रो	•
६६ आउनु	घरती	असल	
आउक्	८० .बाद्ल	६८ .गोलो	
६७ .पल्टनु	८१.धुवा	बाटुली	

२. शरीरका विभिन्न मागहरू:

		·
१. शरीर	१६.चिदी	३१.हाती
ি ত্য	मगज	३२ ,कर्ह
२.क्बाल	१७ .कन्चट	३३ . याङ्माङ्की दूषको मुन्टी
अस्थिपंजर्	१८ . निदार	३४.फोक्सो
३. मासी	निधार	३५.कमर्
४. जोर्नी	१६ .गाला	कम्मर
५. नसौ	२० .बगा री	३६.नाइटो
६. रातको नली	-२१.चिउडो	नामी
७. हाइको बन्धन	२२ जांसी गेडी	३७.नाल
८. बाउरी	२३ .नाकको पौरा	३८ . मिगॉैला
फाट	२४ औठ	३६.फियो
E. जिस्को रौ	२५ वपाउने दात	४० .आन्द्रो
१० .जाठा	बह्णारी	४१.पुठो
(लुकाउन	२६.गला	४२ .वाक
ठाउको (ौ)	घाटी	४३ .गुदद्वा रा
११.आंसी भौ	२७ .कांच	कन्डो
१२ .पोला	कुम	४४.मा लुरा
१३ .दाह्री	रू .डाड	४५ .पातो
१४ .जुगा	२६.पिठ्यू	४६.दा हिने पा खुरो
१५.सप्पर	३० .मेहदण्ड	४७.देव्रे पासुरी
सौपरी	<u>डढा ल्</u> नु	४⊏ .कासी

	1		·
•			
_			
·	४६ .कु हिन्	५६. पिहुली	६४ . राल
	५० .हत्केली	५७ . तुर्कु च्ची	६५.सनार्
٠.	५१.जौला	५८ .पैतालो	६६ सास
	५२ . बु ढी औंलो	५६.सुट्टाकी औंला	६७.वान्ता
	५३ .गोडा	६० .पीप	६८ . पित
	बुद्	६१.कानेगुजी	ક્દ . મુક્કુ
	५४ . तिष्री	६२ .आंसू	दिसा
	५५.नली खुट्री	६३ . सिंड०ान	७० .मूत फिसाप

•

३. पशुरुह :

~~0-0-0-0-0~~

१. पशु	१६ .कौवा	गा र्डबस् तु
जन्तु	काग	३२ .खु र
जनावर्	१७ .कर्त्वोंडी	३३ .साँढ
२. बुबुराकी भाले	१८ .लाइांचे	३४ .गाई
३. कुखुरी	१६ .सा एस	३५ .बाच्ही
कुलुराको पोथी	२० .लाटीकोसरी	बाच्हो
४. चल्लो	२१.बाज	३६ .बाक्रो
विड्०ना	२२ .चील	३७ .बोका
५. सिउर	२३.गिद	३८ .बाक्री
६. हास	२४ .चैंगरो	३६ .पाठी
७. परेवा	(ठूलो बाले)	(बाष्ट्राको)
प. तित्रो	२५. चेमरो	पा ठी
६. मयूर	(सानौ साले)	४० . <mark>में</mark> डो
मुजुर	२६ .भुत्ला	४१.सुडु०र
१० .भङ्गे० री	२७ .मेसी	~~पुर~~ ूर
११.गौथली	२८.सगो	४२ .बनेल
१२ .चुच्ची	२६.मेंसी	४ ३ .धुतु नु
१३ .गुड	३० .पाडो	४४ .घोडा
१४ .पेंबटा	पाडी	४५ गधा
१५ .सुगा	३१.बस्तु भाउ	४ ६ .चैंा री

•		
४७ .गेढ i'	६५ ,क्ष्मारी	७८, दिस्
४८.बिराली	६६ .भ्यागुतो	७६.भु जिल दिए
४६ .जुगा	पार्श	म्० ,गहुरतेलो
५० .मुसो	६७.सप्र म्यागुती	गनेवला
५१ ह्युन्द्री	६८ कहुवा	८१,माकुरो
५२ ,ही सर्वे	६६ .सर्प	८२ माकृरोकी जाल
प्र.बांदर	सांप	=३ .फीगा
५४ हारी	. ७० ,सर्प	८४ .लामसुट्टे
પ્પ્ . ~~શુંહ~~	संप	मच्छ्र
५६ दाष्ट्रा	७१.चिप्लै किरी	८५ ,क्षमी ँौ
पूछ, मृग	७२ .सबटी	दर्ध, धर्मी रही
५० .गरायी	७३. बिच्ही	८ ७ .जु म ी
५६ .फ्याउरो	७४ .टोकार्ष	म्य .हीसी
६० .स्याल	' 'इसाइ	८६ .उपीया
६१.न्यावरी मुखो	सील	६० .उहुल
६२ .भाषु	७५ .सनुरो	११.गार्थन किंदा
६३ .जाच	ওর্ধ . জুকী	पानी ेभु वा
६४ . चितुवा	৩৬ .जुङो	क्षेर .शलभ

Pootnotes:

- 58. jaranyo is the word for 'stug', which is better known than the antelope baraath
- 66. there are two different species of frogs. The <u>bhyseguto</u> is brown, the <u>packas</u> more yellow.
- 86. <u>Anamiro</u> is the word for 'white ant ' or 'termite'. Elicite this if 'flying ants' are not known.

६३. पुतली

६६. फुट्याङ्ग्रु

EE.मा**हुरीको** जाका

६४. जुनिकरी

६७. बास्लो

१०० .मह

६५. साह०ली

ध्द.माउरी

४. बिरुवाहरू :

<del>~~~~~~~</del>

१. बौट	१५ .फू ल	२८ गोलंस्डा
२. डाठ	१६ .पराग	२६.बदम
रूख	(फूलको घूलो)	३०. निगाली
३. बुट्टा	१७.पू लको गुच्छा	३१.भारपात
पोध्रा	१८ .सुगन्ध	३२ .सुतेको घास
४. लहरो	बास् ना	३३ .पराल
५. सिउंडी	१६ .फ लफू ल	३४.नल
६. कांडी	फ ত	३५ .हुटो
७. काठ	२० आप	भू स
८, बीप	२१.कागती	३६ .मरी
(रूक्ती रस)	रह, बटहर्	३७ मकैदो जुगा
६. हागो	२ ३ .मेवा	३८.मकैको खोसला
१० .हालो	२४.अम्बा	लोसेल्टा
११.ठूटो	ल् म्बदा	३६.घान
१२.सजुरको रूस	क्लौती	४०.घानकी बाली
शेषीराको रूख	२५.के.	४ १. मूस
१३ .न रिवलको रूख	२६ .सून्तला	४२.धानको बोट
१४.बिरूवा	२७.न रिवल	४३ .कोदी

दारानु	खर् बुजो	६५.पान
४४ .चना	५५ . रामतो रिया	६६.पानको पात
४५ .सागपात	भिड़ी	६७ काइ
तरकारी	५६ . सिमी	भ्याउ
४६.म्याज	(सेतो सिमी)	६⊏ .घास
४७ .लपुन	५७ .भट्टमास	६६ .बा स
४ ८ .अदुवा	५⊏ .बो डी	७० .तामा
४६ .ससर्सण्ड	(लामो सिमी)	७१.बांस्लो
५० .आहु	५६ .केराउ	७२ . बेतना री
५१.गाजर	६० .सोसीनी	७३, व्याह
५२.फर्सी	६१.लांको	७४ .ग रा
ब्रुमिन्डो	६२.च्याउ	७५ .कान्लो
५३ .लौका	६ं ३ .सु ती	आली
५४ .तरबुजो	६४ .तमा खु	७६ .खेत
	•	<u>७</u> ७ . ब र

५. समय ,मौसम र मूगौर :

१. संपार	धाम फुल्लेन बेला	२४ अवस्य पदा
२. आकास	१३ . विहान	(बह्दै गस्को जुन)
सर्ग	१४ . दिउसी	२५.वर्ष
३. सिर्विन्दु	१५.सूर्या स्त	साल
शिसंबिन्दु	घाम अस्ताउने बेला	२६ पुरुषा मौसम
४. जितिज	१६.गाई बांध्ने बेला	हिउँद
५, पू र्व	१७ .बेलुदा	२७ वर्षा
६. पश्चिम	साम ~~न~~	२८.सूर्य ग्रहण
पच्छिम	१⊏ .हप्ता	२६.चन्द्र गृष्टण
७. उत्तर	सा ता	३০ ,বাড
८. दिषाण	१६ .मस्ति।	३१.गर्राति
द क्लिन	२० .पुर्ने	रिजी राति
दच्सि	पूर्णिमा	३२ . हिजो
६. दिन	२१.अर्घवन्द्र	३३ .वस्ति
१० . दिनली उज्याली	अष्टमी	३४ .आजराति
११.मुक मुक उज्याली	२२ .औंसी	३५.भौ लि
रिमरिम उज्याली	२३ कृष्ण पदा	३६ .पर्सि
१२ .सूरोदिय	(घट्ते गस्को जुन)	३७ . निकी सि
note: 14. diuso	lasts about from 10 a	.m. + 4 p.m.

	•		
•			
	•		% .
	<del> </del>	(	<u> </u>
	निपर्सि	(आकासको)	६१.डाडो
	३८ .यो बाल	प्र.मन्द हावा	६२ .प्रतिध्वनि
	३६.पोहीर	सिसिरे बतास	६३. मैदान
	(गर साल)	प्र.बतास	(सम्म परेको ठाउ)
	४० ,परार साल	प्रश ~~ेहरी~~	६४ .सा त्ही
	४१.आधुम	५४ . भूकम्प	उपत्यका
	(अकी वर्ष)	भैवाली	६५ भाज्याइ०
	४२.परागुम् (धुम्)	५५ .टाबुरो	६६ पानीजाने नियास
	४३ सीत	चु तु री	६७ .प्वाल
	औस	नु रुी	दुली
	४४ .बांघी	पूर्व जिल्ली	६८ .मुहान
	४५.असीना	इंखला	मुल
	४६ . तुषा रो	माला	६६.इनार
	४७ .बुहिरो	५७ ,गुफा	त्वा
	४८ .तुंबालो	ओडा (	७० दह
	४६ .मेघ	५८. भिराली	७१.फ रना
	गड्याइ० गुहुइ०	ो रालो	छागी
	बज़	५६.भीर	७२ .ताल
	चटयाड्०	६० .पहरो	७३ .पौसरी
	५० . बिजुलं ो	चट्टान	७४ .समु=द्र
	•		_

७५.क्वाल	खो त्यो	• चाचल
लहर	७६ .नदी	प्र. पुल
तरह०	८०. किनार	सांगु
७६.समुद्रको किनार	तंरि	८३ . र् ह
७७ .सोम	बग र	पानीकी भुपरी
∪⊏ .सोलो	⊏१.जंघाऱ	

६. घरबार :

१. बाटो	१७ .द लिन	२८.भ्यालको ढकनी
२. गाउँ	नाल	२६ .मुई
३. सहर्	१८.भाटा	३ ० .बा र्
(बजार)	डांडा	३१.जोठ्यान
४. ठाउँ	१६ .वत	बाट
५. दुनो	२० .सांबी	३२ .सुहुल
६. घर	थाम	गुन्द्री
७. भण्डार्	२१.टांड	३३ .फौलूडुवो
माईको गोठ	२२ .टौवा	कोक्रो कोक्रो
६. सुगुरको सोर	टैवा	३४ .बन्ची
१०.बृबुराको सोर	२३.बार्डली	३५.परेवाकी गन्ज ,
१६.पिन्जरा	ाँ सी	बा हा
१२ .पर्खाल	२४ .ढोका	३६ं.भान्साधर्
भिता	२५ .ढोका	३७ .अरेन्
१३ . हिलो	ै तलो	३८ .गोल
१४ .चुन	२६.ताल्बा	अगार
१५. हानी	ताला	३६.घ्वासो
१६.घरमा ठाउने सर	२७ .फ्याल	४० जाती

४१.तावा	५१.आगी सत्काउन	५५ . टिन
४२ औस्ली	मिलर्ग	
		५६.चाला
४३ .लोहरो	मिका	६० .गामृो
मुस ल	दियाली	६१.गागृो
४४.ज्वाला	५२ .फ ीजा	• भुडको
४५.मीला	५३ .ता प्रे	६२ .लोटा
४६.बाफ	५४ .मांडो	असो रा
४७ .शुनो	५५ .ढकनी	६३ . गिलास
४८.बडारहुडार	विदारी	६४ .सीसी
४६.स्लांती	५६.डाहु	बोतल
५० . चिम्टा	५७ .बाकस	६५ .साबुन

७.सानेकृरी र लुगाहरू:-

१. खानेकुरो	१५ .मासु	सुती
लाना	१६.सरी मेंडाकी मासु	३१.घागौ
२. भात	१७ .सुर्गु लो मासु	३२ .सीयो
३. वामल	१८.पाल्तु वरा	३३ .कतुवा
४. माह	१६ .माङ्ग	३४ .तान
५. मसला	२० .दूघ	३५ .ढाचा
६. दाल	२१.चिया	नमुना
७. फोल	२२ .जांड	३६.बुट्टा भने काम
सुरुवा	२३ .गहूंको पिठो	कार्नोपी भने काम
८. नून	(आंटा)	३७ .समीज
६. चिनी	२४.चामलकी पिठो	३८ .चौली
१० .तेल	२५.मकैको पिठो	₹६.लंडु०ीटी
११.फुल	२६.फलमू लको एस	लगोटी
अन्हा .	२७.राडी	४० .ह्युइ०ी
१२.फुलको पहेला भाग	क स्व्	पो ती
फुलको रानी	२⊏ .कपडा	४१.पदुका
१३.फुलमिऋग सेतौ भाग	२६.सन पाट	४२ .घांग्री
१४ .बोस्टो	३० कपास	४३ .जामा

सारी तिल**स्**री फ रिया ५४ जेडा षौती दाना गु निउ ५५ .बांठी ४४.फेटा ५६ .मुन्द्री पगरी या रिल्डु० ४५.पङ्गीरा ५७ . सिलमुन्द्री ४६.घोती ५८ .बुलांकी ४७ .कांह्यों, ५६ .फुडी का**इ०यो** ६० . इतरी ४८ .रना क्षाता ४६ .गहना ६१.घुम ५० .चट्टी स्याबु सराउ ५१.चुरा बाला ५२ . पा उजेव कल्ली पु३.हार् पोत

म. सर्-सामान, वाजाहरू र धातुहरू:-

<del>~~~~~~~~~~~~~~~~~</del>

१. कलकाटा	१२ . को री	२६.मासी
हात-हतियार	१३ .घनु	२७.टांड
२. छ्डी	१४ .बाणा	२८.डोरी
लौरो	१५.बांणाकी दुप्पो	२६ .गांठी
लठ्टी	१६ .भाला	के.डोर्
३, घु रत्रो	१७ .बन्चरो	३१.तार्
४. नौल	१⊏ .चव्यु	३२ .सिद्धी
५. खर्पन	१६ .हुरी	३३ .नली
६. जाबी	२०.म्यान	३४ .डल्ली
9 .	दाप	महुन्डो
८. डोको	२१.तर्वार	३५.क्लीना
धुन्स	२२ .माञ्चा मार्ने बल्ही	३६.घन्टी
६. नाम्लो	२३.माहा मार्ने विषा	३७.भ्याली
१० .मनोला	२४ .जारु	३८ .घण्टा
११.थेली	२५.खोर्	३६ .ढयांग्रो

Footnote:

^{3.} ghuetro is a sling shot

४० .मादल	स ाःह ी	४ ८ .सु न
४१.ढील	४५ . ~~इ~~ लो [']	५० .चादी
४२ .बासुरी	४ ६ .जुव ा	५१.तामा
४३ .मुरली	४७ . ह सिया	५२ .फलाम
४४ .नास्टको बाजा	४⊏.नाग्लो	

Footnotes:

42. baasuri is played sidewise

43. murali is played like a recorder

६. नम्बाहरू :-

0-0-0-0

१. तीन	१६ .चालीस	३३ .बाठौं
२. चार	१७.पवास	३४ ,पहिल्ली
३, पांच	१८ साठी	३५ .जाया
8.8	१६ .सचरी	ं ३६,आघा बाटी
५. सात	२० .असी	३७ , तिहाई
६. गठ	२१.न 🚔	३८ .चौथाई
७. नो	२२ .जन्ठान वै	३६ .दुइतिहाई
⊏ . दश	२३ .उनान्सय	४० .तीनचौथाई
६. तेर	२४ .सय	४१.जौडी
तेष्ट	२५ . स्कसयदुङ	४२ .हुनै (पनि)
१० .उन्नाइस	२६.स्त्रसय तीस	४३. न न त
११.बीस	२७ , स्कस्यन व्य	न न
१२ .बार्डस	२८ .दुईस्य	४४ . दुवै
१३ .उन्नतीस	२६.हजार	् ४५ . इरेक
१ ४ .स्कतीस	३० ,पह्लिो	प्रत्येक
१५ .उन्चालीस	३१,दौश्रो	४६.पूरा
उनन्चालीस	३२ .तेश्री	जम्म

४७ .सर्गे	५० .कौस्टी	केही
साथै	५१.को हि (पनि)	१४ .ब्हता
४८.केही	५२ .अवर्गे	. घेर
४६.केंही (पनि)	५३ .अलिकति	५५ बह्ता धरे

Footnote:

42, 49, and 51 must be used with the negative of the verb pani is often used in negative sentences, but it can also be omitted.

१०. भावना, रोगहरू र अस्वभाविकता :-

₹.	प्रम	(रं.जी	वन		रोदन
	माया	जी	न्दगी	58	,कमजोरी
	पिती	१३ .ला	मो जीन्दगी		नातागत
₹.	हेला	दी	र्वायु	રપૂ	.जो सो
₹.	डाहा	१४.वा	म पुर्दे क		ज्वर
	र्हर्षा	बा	उ न्ने	२६	.लोकी
8.	घमण्ड	१५ .देब्रे	हात वले मानि	स	खासी
Ч.	उदारता	देब्र		२७	.इयं गर्नु
έ.	स्वार्थ	१६ . मञ्	प्रदे ग	5٣	.बाह्यती
ο.	তীম	१७ .বুল	Υ		बाहुत्की
	लाल्बा	१८.स्व	स्थ्य	35	. रो ग
ς,	दया लुप न	६६.ची	ट		विधा 🔻
	दया	२० .घाः	उ	30	.महारोग
٤.	निर्देयीपन	२१.स	गि नु		बुष्ट रोग
	निदुरीपन	२२.पीर	ST		कोर
१०	.सुख	दुख	ा इ	३ १	.दायरोग
११	.दु:ख	२३,ख्व	हि		टोबी

Footnote:

^{21.} raaginu is a verb, meaning 'to become infected'

सुकेनास	४४ . विकित्सा	५४ .भूत
३२.औंले जोरो	ओ खतीमु ो	प्रत
३३ .हेजा	४५ .डाक्टर	५५.आत्मा
भाडाबान्ता	वैद्य	• इस
३४.म्यादि जोरो	४६ .मृत्यु	५६ .ई.स्वर
३५. बिफ र्	मरन	देउता
माईंबटिरा	४७ .मूदा	भगवान
३६.महामारी	लाश	परमञ्बर
३७.दादुरा	४⊏.मूदा गाइने काम	५७ .बीक्सी
३८ ,रुधा	४६.श्मसान	५⊏ .मंग्ड़ी
३६ .आंसाको रोग	मसान	५६ .मुङ्गन्डो
४० .बाउ	५० .मुदी पील्ने काम	६० .धूप
मासी	५१.घाट	६१.मन्दिर्
४१.जुगाहरू	रमसान	६२ .मूर्ति
४२.विष	मसान	६३ . बिस्वास
ি জ্ঞ	५२. बिलौना	६४ .आ इचर्य कर्म
४३.औं षाची	बिलाप	६५ .प्रार्थना
ओसती	५३.अ ली संसार	६६ .बाचा
दबाई	परलोक	कसम्

रिक्तिया नैवेत पर्व ९ ६७.पूजा ७०.विधि ७२.पाप ६८.विलिनान ७१.वा**ड** ७३.दो घा ६६.मेटी

११. अभिनय र सामाजिक बनावट :-

१, नाच	१५ .अभिनेता	भिन्नै भाषा बोलै
२, नर्तक (दी)	६६ .हत्या	२५.जात
३. चि न्ह	१७ .भू टो	२६ .बाहुन
४. गीत	ढांट	ब्राह्मण
५. गायल	१८.भूटो बोले	२७.धनी मानिस
गायिका	• ढंदुवा	२८.गरीब मानिस
६. संगीत	१६.वीरी	२६,दास
७. संगीतकार	२० .ची र	कमारी
बाजा बजाउने	२१.मा निस	३० .गाउँले
<u>に、張</u> o	जनता	३१. ल्पिकी
६, चित्रविद्या	२२ .भाष्या	३२ .मु. ब्लिया
१० . चित्रका र	बुरा	प्रधान
११ . बे ल	बोली	३३ ,णेठी-बाठी
१२ .बेलाडी	२ ३ .श व्द	बुढो-पाको
१३ .सथा	२४.भाषा नबुभ्ने	३४ .न्यायाधीश
१४ .नाटक	बिदेशी	३५ .पुलिस

प्रहरी	४५ .बमन्जुरी	५६ . पसल
३६ .जैल	वेमेल	दौलान
भ्याल्खाना	४६.वह्स	५७ .महाजन
३७ . स्दूल	क्षाङ्क. ७४	बेपारी
पाठशाला	फग डा	प् ट .मा न्ह े
३ ८ .गुरू	४८ .सिपाची	म ान्से
माष्टर	४६ . युद्ध	५६,मालिक
३६.समा	लडाई	६०.नोकर्
४० .भाषाण	५० .सम्पत्ति	नौकर-वाकर्
४१.मतदान	५१.मा लिल	६१.घाई
ਸੀਟ	५२ . गास्क	६२ .भिरया
४२ . खबर	(किन्ने मानिस)	तूल्ली
सन्देश	५३.विक्रेता	६३ .कामी
समावार्	(बच्चे मानिस)	(फलामको काम गर्ने)
४३ .सल्लाइ	५४ .मा ग्नै	६४ .जुलाचा
४४ .मन्जुरी	मगन्ते	६५ .जलाचा (ी
मेल मिलाय	प्र.बजार	६६ .माफ'ो
संभा ता	हाट	बोटे

६७.शिकारी

७० .नामदार्

७२ .मीत

६८ . जिसान

विताला

७३ .शत्रु

६६ .गोठालो

७१.साथी

६२. विशेषाणाच्यः :-

0-0-0-0-0-0-0

(ক)

१.जवान	१४ .उ <i>त्</i> सुक	उद्योगी
तन्देरी	<u> नाखलाग्दी</u>	३१.अल्ही
२ : बूढीपाकी	१५.म्यान दिने	३२ .थाकेदो
३. निदोंषा	१६ं.हो सिया हो	३३ .ताजा
४. अनुभवी	६७ .लापवाँकी	३४ . निपुणा
जा न्नेसुन्ने	१ म .जेहेन्दा र	सिपालू
५. बल्यो	मगजदा र	३५.भदुदा
६. तमजी र	१६ .अज्ञानी	३६ .घनी
७ . उज्वण्ड	२० .चलाक	३७ .गरीब
८. सुशील	२६.चलान	३८ मोटो
भद्र	२२ .मूर्ख	३६ .साइला ग्दो
<u> ਮ</u> ਲੀ	२३.मानसिक निरोगी	४०.फितलौ
भलादमी	२४.मानसिक रोगी	४२.शहा
६. जिम्दो	बौलाहा	४२ .होमल
জি उ दी	२५ .असल	४३ .बाज्ञाका री
१० .मोरको	२६.सराब	४४ .अनाजाकारी
१६ .गे गिने	२७. निरोगी	४५ .उदार
ला टिस्को	२⊏∵विरामी	४६ .कन्जूस
१२ .अन्घो	२६.व्यस्त	४७ .सन्तुष्ट
१३ .विहरी	३० .मैहनती	४८ .असन्तुष्ट
		- · · · · · · · · ·

	•	
४६ .खुशी	सावधान	६⊏ ,निर्देथी
५०. दिक्दार	५६ .घमण्डी	६६ .ई षालि
५१.मज्जाको	६० .नम्	७० .डाह गर्ने
५२ . दिव्हला ग्दो	६१.विनीत	७१ .कृतज्ञ
५३ .राम्रो	६२ . एखो	७२ .मातेको
५४.नराम्रो	€३. ~~+~~ + +	नसा लागको
५५ .वहादुर	48.+ + +	७३. एक्सी नलास्को
वीर्	६५ .सीमती	७४ .दौ ची
५६ .डरमा न्ने	६६ .बेसोमती	७५ .पबित्र
५७ .कातर	रूव <u>ी</u>	७६ आतर्हाक
५८ .हो सिया री	६७ .दयालु	७७ ,अनारा जीत
		e e

२३. बस्तु, पदार्थः :-

0-0-0-0-0-0-0

(ন্ব)

१. कसिस्की	१२ .भा चिने	२५.तितौ
२. खुत्तुलो	फु देन	२६ं .तुनिली
३. गष्ट्री	१३ : चिप्लो	२७.मीठो बास्ना भएको
४. इंट्रुको	१४ .टा सिन	सुग न्यित
च्लुगो	लच्याप्री'	२८ गन्हाउने
५. बावलो	१५ . चिल्लो	दुर्ग न् थी
६. पात्तलो	१६ .चीसी	२६ .चर्की
७. कडा	को सिलो	ठूलौ (आवाज)
साष्ट्री	१७ . भिजती	३० .मसिनी
ष्ट. नरम	१५ . रमाइली	३१.उच्चो (स्वर्)
कमलो	अनिन्द दायक	३२.निच्वा (स्वर्)
६. लंबकदार्	१६,कष्ट दायक	३३ ,उज्याली
तन्कन	दु : खपूर्ण	नह दिली
ल चिलो	२० .स्वादिली	३४ .अध्या (ौ
१०. नतन्कन	२१.वस्वादिलो	गाढा
बेलनकदार	२२ .गुलियो	३५.निलौ
११.फितली	२३.पिरौ	३ ६ .खेरी
<i>चुल</i> ो	२४ .अमिलो	३७ . रंग विरंगकी

३८.फिक्का	४५ .पर्योप्त	५१.फोहो र
ां इलास्को	पुर्न	मैली
३६.दागलागेको	४६ अपर्याप्त	५२ .मच्यो
४० .धर्के	अपुग	५३ .सस्तो
४१.ठीक	४७ .म ~~हत्वपू~~ र्ण	५४ .असाचा रण
४२ .गल्ती	४८.प रत्व विनाकौ	५५.म यकर
४३ .सत्य	४६ .सराब	५६.इच्छा गर्ने लायद
४४ .असत्य	५० .सफा	वान्छनीय

ठाउं, आकार, रूप र्गति :-

0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0

(ग)

१. टाढा	१७ .पहा हि	३० .स्स्रो
२. नजिक	१८ .दा हिने	३६.ठौस
३. फराकिलो	दाया <u>ं</u>	३२ .सीकी
४. सांगुरो	१६ .बाया	३३.साठी
५, होटो	देब्रे	रिचो
६. मोटो	२० , बुने	३४.खुल्ला
७. पातलो	२१ .बाङ्ग ो	३५ .बन्द
⊏. अग्लो	२२ .बाड्नुं ो टिड्नु ो	३६.म्बाल प्वाल परेली
६, होंचो	२३ .सोमा	३७. विकॉ लास्को
१० .गहिरी	२४ .बटा रिस्लो	३८ .चिंहिको
१६.गहिरो नमस्को	२५.वेप्टो	३६.स्थिर
उचानो	२६.था लिं	नि श्वल
१२ .ठाडी	लाग्न	४० . इंटो
१३ ,तेर्स्रो	२७ . तिसी	४१.विस्तारे
१४ .को पिस्को	घाञे	४२ . ढिलो
ढाकिस्को	२ ६ .भु च	४३. हात
१५ .नाडु०ो	नला गैन	४४ . बिता
१६ .गग हि	२६.चिल्ला	४५∹बाट

–देखि	५१.मा.थि	सामुन्ने
४६मा	मा स्तिर्	प्ट.हें€उ
-भित्र	५२ .मुनी	५६ .बीचमा
४७.−बाट	मुन्तिर	मध्यमा
बाटबा हिर्	५३बाट	६० .मा थि
४ ⊏. −मा	मरर	६१.मुनी
भित्रपट्टि	५४तिर्	६२ .चारैतिर
४६ ,माथि	-पट्टि	६३.बाहिर्
उभी	५५ .देखि टाढा	६४.पारी
५० .तल	५६ .पक्षा डि	६५ कहा
उथी	५७ .क्गां डि	

Footnote:

42. Dhilo is 'late' Adjectives and adverbs are not different in Nepali

भावगत सम्बन्धहरू:-

0-0-0-0-0-0-0-0

(日)

		,
१. स्क्षे मिल्दोजुल्दो	११.मिऋति	२१.बिरलै
२. भिन्न	मिसिस्को 🕟	(किंहिले किंहिले मात्र हुने)
बेग्लै	१२ .नमिसिस्को	२२ .पुरा नौ
३. अभिन्न	लां टी	२३ .नया
उस्तै	१३ .साची	२४.बराबर
स्कै	बास्तविक	सर्घ जसी
४. उल्टो	१४ .गल्ती	२५.कि चिंते (पनि)
विपरीत	फूटो	२६. दिन दिनै
५. विभिन्न	१५ .पूरा	२७ .जब
थरीथरोली	जम्मै	क चिले
६. समान	१६ .सबै	२८ .पहिले
बराबर	१७ .आं शिक	अर्घि
७. ज्यादा	अ धु रो	२६ .पह्
अ फ्रै -	१ ८ .स बे रे	पद्गाहि
द. कम्	१६ .थंब र	३०मा
 सबमन्दा घरे 	ढिलो	३१तहा
१० .सबभन्दर यम	२०.बराबर	तबसम्म
Footnotoot		

Footnotes:

^{25.} must be used with negative verb. pani is often in negative sentences, but it can also be omitted.

^{30.} This is most often expressed with the verbal participle ending in -das e.g. gardas 'while doing'

(表0) Miscellaneous Function Words

	•	
१. र	यिनी	२४.पर्
२. पनि	तिनी	२५.यी
३. स्बदम	उनी	२६.ती
ख़ुब	\$.+ + +	२७ .सुन
४. शायद	88	जुन
प्. वै	१५	२८ .आफू
६. को	१६	२६∹लाई
७. कसरी	69	३०-द्वारा
कस्ती	१८ .हामीहरू	₹
८. दिति	₹€	३ १ .सग
कतिवटा	२० . तिमी हरू,	~•ষ্ট
६. किन	तपाईहरू	साथ
१० .म	२१.तिनीहरू	३२ . बिना
११.त	उनी ~~ह~~ रू	३३∹कौ्
तिमी	<i>यिनी</i> इक	३४ .बाह्य
तपाई	२२ .यो	३५.उस्तै
१२ .उ	२३.त्यो	जस्तै